

151. A szeretet lépcsőjének tíz foka, II. (6–10. fok)

Imádkozzuk a 130. számú éneket!

*Kit sem a tenger mély vize befogni nem elég,
Sem széles föld határai, sem a nagyságos ég.
E kicsiny Ostya színében, bornak és víznek ízében
Rejté el nagyságát, rejté el nagyságát.*

Keresztes Szent Jánossal a szeretet útján azokon a lépcsőfokokon szeretnénk továbbhaladni, amelyeket ez a misztikus szent is a középkor nagy skolasztikusaitól tanult, akik az istenismeret és az istenszeretet útján jártak, s mindig előbbre akartak törekedni. A szeretet ismeretből fakad. Ezért kell nekünk is megismerni a szeretet útját, hogy szüntelenül előrehaladjunk az istenszeretben.

6. A szeretet lépcsőjének hatodik foka: a szeretet útján **a lélek könnyedén fut Isten felé**. Az idős ember nehezen fut a villamos vagy autóbusz után, inkább kivárja a következőt. A gyermek könnyedén tud szaladni. Közben még ugrál is. Isten valami ilyesféle gyermeki könnyedséget ad a léleknek, amely a terheit, a földhöz lehúzó nyűgöket már levetette. Kis híján már megtisztult, kitágult benne az érzelem Isten iránt. Könnyűnek érzi magát, mint ahogy Balczó András úgy készült az öttusa-versenyekre, hogy az edzéseken ólomsúlyokat kötött a lábára, és ezekkel a súlyokkal szaladt. A versenyen azonban már csak a futócipőt vette fel, és a súlyoktól megszabadulva még nagyobb erőfeszítésre volt képes, és sorra megnyerte a világversenyeket. Ilyen megkönnyebbülés, ilyen kitágultság kell a lélek számára is.

A Zsoltáros is ilyesmire számol be: „*Parancsaid útján futok, mert kitágítottad a szívemet*” (Zsolt 118,32). Próbáljuk most mi is levetni lelkünk ólomterheit az imádságban, mindazt, ami felborzolná lelkünk csendjét, zavarná bennünk a szeretet nyugodt lobogását! Ezt az elengedést már abban az imamódban gyakoroltuk, amikor a bal kezünket lefelé fordítottuk, hogy hulljon ki belőle minden, ami evilági (Lásd 9. sz. imaóra: *Bal kéz elenged – jobb kéz befogad*).

Mondogassuk a Zsoltárossal: „*Mit adhatok még az Úrnak?*” (Zsolt 115,12). Vagy Petőfivel szárnyaljon lelkünk az ég felé „*mint börtönéből szabadult sas!*” (*Az alföld*). Ha a gyermekek léggömbjét felfújuk levegővel, az kitágul ugyan, de még nem száll felfelé. Ha a levegőnél könnyebb gázzal töltjük meg, akkor a labda könnyedén emelkedik az ég felé. Figyelmeztetni is kell a gyermeket: „*Jaj, el ne engedd a zsinórját!*” A zsinórokat, amelyek lelkünket a földhöz kötik, el kell oldanunk, hogy a szeretettel teli lelkünk könnyen szökelljen az ég felé. A lábát tört ember is könnyedén tud szaladni álmában. De itt nem álomról van szó, hanem valóságról. A szeretet útján lelkünk Jézus ajándékából egyre könnyebben szalad előre. Amikor lelkünknek ezt a könnyed Istenhez való szaladását próbáljuk átélni, akkor nem álmodozásról, hanem a szeretet erejének a valóságáról, arról a szeretetről van szó, amellyel Isten magához vonz, mi meg törekszünk feléje. Ez a két szeretet egymás felé irányul és egymásba fonódik.

A szeretet útjának hatodik lépcsőfokán tehát ezt a valóságot kell megélnünk: az Úr parancsain járunk, futunk; Ő pedig kitágítja a szívünket és vonzza magához.

7. A szeretet lépcsőjének hetedik szakaszán a lélek a jegyes bizalmával, **szent merészséggel**, heves szeretettel **tör előre az isteni Vőlegényhez vezető úton**. A sziklát mászó gyermeket is valami vakmerőség hajtja. Nem törődik a nehézségekkel, a mélységgel – amely már mögötte van –, ő előre megy, s felfelé, a hegycsúcsra tör. A menyasszony is hajlandó mindenre, csak hogy isteni Vőlegényéhez eljusson. Szembeszáll a meredek út ezernyi veszélyével. Erre vonatkozik a Szeretethimnusz szava is, ahol az Apostol mondja: „*A szeretet mindent elhisz, mindent remél és mindenre képes*” (1 Kor 13,7). Merjük elhinni: ott fenn a csúcson Isten uralma vár! Ez a hit képesít arra, hogy elhiggyük: fel tudunk jutni oda, és szüntelenül felfelé törekedjünk. Ha a meredeken visszafelé tekintünk, megállapíthatjuk: nincs már visszaút. Előre még csak-csak tudunk haladni a felfelé kapaszkodás mesterfogásaival, de hátrafelé már nem akarunk menni, sőt a sötétben nem is látjuk, hogy hová léphetnénk. Hisszük, hogy Urunk előttünk ment, tehát akkor mi is

feljuthatunk oda. Elhisszük neki, hogy érdemes nekünk is ezen a meredek úton felfelé törnünk.

Isteni Urunk iránti szeretetünk azonban nemcsak a hitre, hanem a jegyes bizalmára is támaszkodik. Joggal reménykedhetünk a feljutásban. Ilyenkor jusson eszünkbe a Zsoltáros szava: „*Gyönyörködjél az Úrban, és Ő megadja neked szíved kívánságait!*” (Zsolt 36,4). Remélhetünk abban a gyönyörűségben, amelyben részünk lesz majd ott fenn Ónála. Ha az *Énekek éneke* menyasszonya lehetett olyan merész, hogy kérhette vőlegényét: „*Csókoljon meg engem a szája csókjával!*” (Én 1,2), akkor az istenszerető lélek is merhet hasonlót kívánni. A jegyes bizalommal teljes merészsége ez, mert tudja: isteni Vőlegénye vágyva vágyódik betölteni szívének ezt az óhaját, amint *Jézus is vágyva vágyódott elkölteni az utolsó vacsorát tanítványaival* (Lk 22,15), amikor minden emberi merész reményt meghaladó nagy kincset adott nekünk: Testét és Véréit, önmagát lelkünk eledelül és italul.

Vagy legyen bennünk olyan bizalom, mint Eszter királynéban, akit már régóta nem hivatott a király, és tudta: ha valaki hívatlanul lép a király színe elé, akkor annak a törvény szerint meg kell halnia. De népe érdekében mégis a legszebb királynői díszben, bizalommal ment a királyhoz, mert tudta, hogy a királya kegyelemmel hajtja feléje a kormánypalcáját, amellyel nem a halálra, hanem az életre ítéli őt (vö. Eszt 5,1a.2).

A Szentírásnak ezek a kinyilatkoztatott igazságai készítsenek még nagyobb bizalomra és merészebb szeretésre az isteni Jegyes iránt!

8. Ezért a lélek a szeretet útján egyre feljebb kapaszkodik. Már nem a létrafokokba, nem a kiálló sziklákba vagy gyökerekbe kell kapaszkodnia, hanem a szeretet nyolcadik fokán **a lélek végre megragadja isteni Jegyese kezét**, magához szorítja Jegyesét, és nem engedi el, **az Úr pedig magához vonja, és átölelve tartja**. A menyasszony is mondja: „*Megtaláltam, akit szeret a lelkem, belekapaszkodtam, és nem engedem el*” (Én 3,4). Az isteni Vőlegény pedig *a balját a menyasszony feje alá teszi, jobbával pedig átkarolja* (vö. Én 8,3). Micsoda szerető ölekezés ez Isten és a lélek között! A szeretetegyesülésnek ezen a fokán a lélek vágya ki van elégítve, még ha csak egy rövid időre is. Hiszen ez csak előíze az örökké tartó mennyei boldogságnak, amikor az emberi lélek a Szentháromság szerető ölelésének örökös részese lesz. De akármeddig tart is itt a földön annak a mennyei szeretetnek az előízlelése, mindig rövidnek tűnik. A szeretet számára mindig rövid az idő. Az ember mindig többet szeretne.

Olyan ez az élmény, mint amilyent Dániel próféta élt át, amikor Gábrriel főangyal megjelent neki. Elgyengült, a földre zuhant, de akkor megérintette egy kéz, felsegítette, mondván: „*Dániel, te kedvelt férfitű, állj fel, állj helyt, maradj meg ott, ahol vagy, azon a fokon, a szeretetnek azon a lépcsőfokán!*” (vö. Dán 10,11). A léleknek tehát **ki kell tartania** a szeretetnek ezen a fokán akkor is, hogyha nem érzi az isteni ölelés gyengédségét, **ha csak a hitével tudta megragadni az isteni Vőlegényét**, ha hitével marad hűséges, nem távozik el, nem engedi el, és nem hűtlenkedik másfelé. Ha a szerelmesek mondhatnak egymásnak ilyent: „*Öröm a kezed melegét!*”, akkor a lélek is őrizheti ennek az isteni kéznek a melegségét, karjainak erős szorítását, szívének dobogását, szeretetének lángolását. *Nem engedem el, akit már megragadott a lelkem. Az Úr maga buzdít: „Ragaszkodj ahhoz, amid van!”* (Jel 3,11). Istenhez ragaszkodhat, hozzá ragadhat, hozzá tapadhat a lelkünk. Ez csak növeli a szeretetet.

Mint ahogyan a pszichológusok bizonyítják, hogy a gyermeknek kell az édesanya és az édesapa testi közelsége, ölelő szeretete, megnyugtató szívdobbanása, keze cirógató melege; úgy a lelki növekedéshez, a kibontakozáshoz, a szeretetben való előrehaladáshoz igényelhetjük Istennek ezt a közelségét, ezt az átölelő szeretetét.

9. Ez a szeretetben való kitartás lendít fel a szeretet-lépcsőjének a kilencedik fokára, ahol **a lélek az istenszeretet szelíd lángjában ég Istenben**. Ez a fok a tökéleteseké, akik már tisztán és szelíden lángolnak Istenben. Ezt az édes és gyönyörűséges tüzet ugyanis a Szentlélek szítja fel bennük az Istennel való egyesülésük következtében. Ez a szelíd szeretetláng azért fakad fel bennük, mert már Isten szeretete járja át őket, Isten szeretete uralkodik el bennük. Ezért mondja Szent Gergely: „Amikor a Szentlélek szállt az apostolokra, belsejünkben édes szeretettől lángoltak.” A tűz, a láng, a látható jel nemcsak jelezte a láthatatlan belső lobogást, hanem létre is hozta. Mint amikor valaki egy nagy kincset talál, és örömeiben felsikolt, lelkünk is ilyen ünnepi, magasztaló

örömben sikoltson fel, hiszen a **bérmálásban már mi is megkaptuk a Szentlelket**. Micsoda kincsünk van! **A Szentlélek szeretete azóta is ott lángol a lelkünkben**. Ahogyan a gázlángot lehet a kisebb fokozatról nagyobbra állítani, úgy kapcsoljuk mi is nagyobb lángolásra lelkünk szeretetének a tüzt! Ha nagyobb a keresztmetszet, akkor több gáz árad át a vezetéken, és nagyobb lesz a láng. **Ha lelkünk ajtaját nagyobbra nyitjuk, akkor a Szentlélek jobban fog belénk sugározni, illetve átsugározni rajtunk keresztül mások felé, és szeretete nagyobb lánggal fog égni bennünk, illetve másokban.**

Ezt a szeretetet, ezt az isteni gazdagságot – amelyet a lélek a szeretet kilencedik fokán élvez – nem lehet szavakba foglalni, de a szeretet lángolását meg lehet élni. A szeretet lángolását óvni kell!

10. A szeretet lépcsőjének tizedik, vagyis utolsó foka: **a lélek Istenhez hasonul, mégpedig Istennek a szeretet által történő világos látása következtében. Ez már az örök boldogság színe látása**, a boldogító istenszemlélés, a *visio beata*.

Igazán csak az örökkévalóságban valósul meg számunkra. Szent János apostol, Jézus Szíve szeretetének nagy ismerője mondja: „*Tudjuk, hogy ama dicsőséges megjelenésekor hasonlóak leszünk hozzá, mert látni fogjuk Őt úgy, amint van.*” (1 Jn, 3,2) A megtisztult szív látása ez.

A tiszta szívűeknek maga Jézus ígérte meg: ők meglátják Istent (Mt 5,8).

Íme, **ez az a titkos lépcső, amelyen** – ha sötétben is, de mégis – **biztosan eljut a lélek az isteni Jegyeshez**. *A lélek dalá*-nak első két versszakában Keresztes Szent János ezt így foglalta össze:

*1. Sötét nagy éjszakán,
A szeretet tüzében égve,
Ó boldog pillanat!
Kisurranék csöndben, titokban,
Mikor házam már elpihent.*

*2. Sötétben és biztosan,
Egy titkos lépcsőn, álruhában,
Ó boldog pillanat!
Sötétben és rejtőzve-bújva,
Mikor házam már elpihent.*

Majd így folytatja a harmadik-negyedik versszakban:

*3. A boldog éjjelen,
Titokban, hogy ne lásson ember,
S ne lássak én se mást,
Utamra egy tűz szórt világot:
Az, mely szívemben ég-lobog.*

*4. S irányította lépteim
Verő napfénynél biztosabban
A helyre, hol már várt reám az,
Akit jól ismerék,
S hol rajta kívül nem volt látható más.*

A lélek ezen titokzatos (misztikus) szeretet révén tehát elhagyja a dolgokat, amelyek elválasztanák Istentől: elhagyja önmagát, hátrahagyja önmagát, és felmegy Istenhez. A szeretet ugyanis hasonló a tűzhöz, amely mindig felfelé lobog, és arra törekszik, hogy beleemelkedhessen annak a felette levő szférának a közepébe. **Az emberi szeretet is arra törekszik, hogy beleemelkedhessen az isteni szeretetbe.**

A 157. számú éneket énekeljük befejező ima gyanánt:

*Szeretlek, szép Jézus, mert fölötte jó vagy,
Minden szeretetre, bizony, te méltó vagy.
Jóvoltod s irgalmad a bűnöshöz oly nagy,
Gyarló kis szolgálodat, engemet, el ne hagyj.*

*Zárkózzál be, kérlek, szívem rejtekébe,
Tisztítsd ki a tüskét s rózsát vess helyébe.
Jézus legyen írva minden levelében,
Olvadjon el szívem Jézus szerelmében.*